

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมศึกษาในภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับจังหวัดกับโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับอำเภอ

กลุ่มตัวอย่างประชากรใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคกลาง จำนวน 65 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบประเมินสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษา ทางด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการบริหารและการดำเนินการพลศึกษา ด้านสนาม อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการดำเนินการสอนในชั้นเรียน และการจัดพลศึกษาพิเศษ ด้านการคัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ด้านการคัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน และด้านการคัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือจากกรมส่งเสริมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และเดินทาง

ไปประเมินสถานการณ์ของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลางด้วยตนเอง โดยความช่วยเหลือและความร่วมมือของหัวหน้าหมวดพลศึกษามัธยมศึกษาของแต่ละโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติทางสังคมศาสตร์

1. ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดนำมาวิเคราะห์เป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. เปรียบเทียบสถานการณ์ของโปรแกรมพลศึกษาระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับจังหวัดและโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับอำเภอ โดยใช้ค่า "ที" (t-test)
3. จำแนกสถานการณ์ของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลาง ตามเกณฑ์ที่ได้วางไว้ดังต่อไปนี้คือ

คะแนนร้อยละ	90	ขึ้นไป	อยู่ในระดับ	ดีมาก
คะแนนร้อยละ	80-89		อยู่ในระดับ	ดี
คะแนนร้อยละ	70-77		อยู่ในระดับ	ปานกลาง
คะแนนร้อยละ	60-69		อยู่ในระดับ	พอใช้
คะแนนร้อยละ	59	และต่ำกว่า	อยู่ในระดับ	ต่ำมาก

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มโรงเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างเป็นประชากร เป็นโรงเรียนสหศึกษา 62 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 95.38 และเป็นโรงเรียนหญิง 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 4.61 แบ่งออกเป็นโรงเรียนระดับจังหวัดร้อยละ 39.92 และโรงเรียนระดับอำเภอร้อยละ 63.07 จำนวนครูพลศึกษาของแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนระหว่าง 6-10 คน จำนวนนักเรียนของแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนตั้งแต่ 1501-2000 คน
2. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลาง ด้านการบริหารและการดำเนินการ ด้านสนาม อุปกรณ์ และเครื่อง

อำนวยความสะดวก ด้านการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนและการจัดพลศึกษาพิเศษ ด้านการคัด
การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ด้านการคัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน และด้าน
การจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการมีค่าเฉลี่ยดังนี้ 31.90, 52.49, 23.20, 28.66,
34.55 และ 8.95 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.50, 73.92, 64.44, 79.61, 84.27 และ
59.66 ตามลำดับ เมื่อรวมทุกด้านของทุกโรงเรียนแล้วมีค่าเฉลี่ย 179.75 หรือคิดเป็นร้อยละ
73.97

3. สถานภาพด้านการบริหารและการดำเนินการของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ไม่มีอยู่ในระดับดีมากเลยแม้แต่โรงเรียนเดียว สำหรับโรงเรียน
ที่มีสถานภาพอยู่ในระดับ ดี ปานกลาง พอใช้ และต่ำมาก มีจำนวน 5, 43, 14 และ 3
โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 7.69, 66.15, 21.54 และ 4.62 ตามลำดับ

4. สถานภาพด้านสนามอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกของโปรแกรมพลศึกษา
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา อยู่ในระดับดี ปานกลาง และพอใช้ มีจำนวน
8, 42 และ 15 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.30, 64.62 และ 23.08 ตามลำดับ

5. สถานภาพด้านการดำเนินการสอนในโรงเรียนและการจัดพลศึกษาพิเศษของ
โปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา อยู่ในระดับดี ปานกลาง
พอใช้ และต่ำมาก มีจำนวน 2, 6, 41 และ 16 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.08,
9.23, 63.08 และ 24.61 ตามลำดับ

6. สถานภาพด้านการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนของโปรแกรมพลศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา อยู่ในระดับ ดีมาก ดี ปานกลาง และพอใช้
มีจำนวน 5, 29, 24 และ 7 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 7.69, 44.62, 36.92
และ 10.77 ตามลำดับ

7. สถานภาพด้านการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนของโปรแกรมพลศึกษา
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา อยู่ในระดับ ดีมาก ดี และปานกลาง
มีจำนวน 16, 33 และ 16 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 24.62, 50.76 และ 24.62
ตามลำดับ

8. สถานภาพด้านการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการของโปรแกรมพลศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา อยู่ในระดับ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ และ

ต่ำมาก มีจำนวน 1, 11, 7, 26 และ 20 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.54, 16.92, 10.77, 40.00 และ 30.77 ตามลำดับ

9. สถานภาพรวมทุกด้านของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง อยู่ในระดับ ดี ปานกลาง และพอใช้ มีจำนวน 4, 54 และ 7 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.15, 83.08 และ 10.77 ตามลำดับ

10. ผลการเปรียบเทียบสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง ระหว่างโรงเรียนระดับจังหวัดและโรงเรียนระดับอำเภอ ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการบริหารและการดำเนินการพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง ได้คะแนนเฉลี่ย 31.90 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.50 เมื่อเทียบตามเกณฑ์ที่วางไว้ สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในด้านนี้ อยู่ในระดับ "ปานกลาง" ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษามัธยมและครูในหมวดไม่เห็นความสำคัญของหลักการ และปรัชญาของการพลศึกษา จึงทำให้การจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาไม่เป็นไปตามหลักการจัดการบริหารพลศึกษาในโรงเรียนเท่าที่ควร ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหัวหน้าหมวดพลศึกษามัธยมจะต้องเป็นผู้แสวงหา เขียนปรัชญาและจุดประสงค์ของการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนออกมาให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้ครูในหมวดพลศึกษามัธยมได้ปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ความมุ่งหมาย ขอบข่าย หลักการ เทคนิค และทักษะต่าง ๆ ในวิชาพลศึกษาเป็นอย่างดี สามารถจะแนะนำอาจารย์ในหมวดให้รู้จักใช้และทำประมวลการสอน โครงการสอน บันทึกการสอน จัดแบ่งการสอนและวิชาต่าง ๆ ในหมวดได้อย่างเหมาะสม

2. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านส่นาม อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง ได้คะแนนเฉลี่ยเพียง 52.49 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.92 เมื่อเทียบตามเกณฑ์ที่วางไว้ สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับ "ปานกลาง" ซึ่งยังไม่เป็นการเพียงพอที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา หรืออาจเป็นเพราะ

งบประมาณของโรงเรียนต้องเข้าไปในด้านกิจการอื่นที่มีความจำเป็นและต้องใช้จ่ายก่อน จึงทำให้ไม่สามารถจัดสนาม อุกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกในด้านพลศึกษาได้อย่างเพียงพอ หรืออาจเป็นเพราะสภาพที่ตั้งของโรงเรียนไม่อาจจัดให้มีสนามที่มีพื้นที่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนได้ จากการวิจัยของ ลูร์พล ศรีพลประพันธ์ พบว่า "โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 มีจำนวนครูพลศึกษา งบประมาณ โฉดที่ค้ำอุปกรณ์ และอุปกรณ์พลศึกษา ไม่เพียงพอ ขาดสถานที่ทำควมสะอาดร่างกาย สถานที่ฝึกกิจกรรมในร่ม และห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย"¹ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้คำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งว่าการที่จะให้การพลศึกษาในโรงเรียนได้บรรลุตามจุดหมายและปรัชญานั้นจะต้องประกอบด้วย ปัจจัยอันสำคัญคือ สนาม อุกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก

3. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนและการจัดพลศึกษาพิเศษ พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง ได้คะแนนเฉลี่ยเพียง 23.20 หรือคิดเป็นร้อยละ 64.44 ซึ่งเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่วางไว้แล้ว สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับ "พอใช้" เท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูพลศึกษาขาดความรับผิดชอบในการสอนและไม่เข้าใจหลักการของการพลศึกษาอย่างแท้จริง อีกทั้งครูพลศึกษามีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป ในด้านการจัดพลศึกษาพิเศษ ครูพลศึกษาอาจไม่เห็นความสำคัญเพราะเป็นการจัดพลศึกษาให้กับนักเรียนเพียงบางส่วนเท่านั้น และทำให้ต้องมีภาวะการทำงานเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การสอนพลศึกษาในชั้นเรียนและการจัดพลศึกษาพิเศษมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการปูพื้นฐานการพลศึกษาให้กับนักเรียนทั้งนักเรียนที่ปกติและนักเรียนที่ผิดปกติ ตามระดับความสามารถของร่างกายและจิตใจของนักเรียนแต่ละคนโดยเท่าเทียมกัน วรศักดิ์ เทียรชอบ ได้กล่าวไว้ว่า "ความมุ่งหมายในการจัดโครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียนนั้นก็เพื่อที่จะให้นักเรียนทุกคนได้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย เข้าใจ และรู้จักปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของ

¹ ลูร์พล ศรีพลประพันธ์, "ปัญหาการวัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524)

การเล่นกีฬา มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนรู้จักรักษาสุขภาพอนามัยให้สมบูรณ์และเหมาะสมกับการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ "¹ ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เด็กนักเรียนได้บรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ วรศักดิ์ เพียรชอบ กล่าวว่ "ครูผู้สอนควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เข้าใจในปรัชญาการศึกษาและพลศึกษาเป็นอย่างดี มีหลักเกณฑ์และวิธีการสอนที่ถูกต้องสามารถดำเนินการสอนโดยคำนึงถึงการเจริญงอกงามและการพัฒนาทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของนักเรียนทุก ๆ คนในชั้นเป็นสำคัญ การสอนของครูควรได้มีการเตรียมวางวัตถุประสงค์และโครงการเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์"²

4. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง ได้คะแนนเฉลี่ย 28.66 หรือคิดเป็นร้อยละ 79.61 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับ "ปานกลาง" ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูพลศึกษาจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนโดยไม่ได้ยึดหลักของการจัดและการดำเนินการที่ถูกต้อง แชมปลิน (Champlin) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาว่า "การแข่งขันกีฬานั้นหากว่าจัดและดำเนินการได้ถูกต้องแล้ว จะเป็นสื่อกลางในการพัฒนาความพร้อมทางด้านสังคมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะว่าการแข่งขันกีฬานี้เป็นห้องปฏิบัติการที่จะปลูกฝังทัศนคติและนิสัยในตัวนักเรียนให้พร้อมที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมโดยตรง"³ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดการแข่งขันกีฬาภายใน

¹ วรศักดิ์ เพียรชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 19.

² เรื่องเดียวกัน

³ Champlin, E.H., "Is the Program of High School Athletics An Intergral Part of Physical Education.", American Academy of Physical Education Professional Contribution No.5, (November 1956) : 15.

โรงเรียน มีความจำเป็นต่อนักเรียนมากในชั้นที่จะให้นักเรียนได้แสดงความสามารถหลังจากที่ได้รับบริการเรียนการสอนในชั้นเรียนแล้ว การแข่งขันจะทำให้นักเรียนสามารถที่จะประเมินผลตัวเองได้ วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้สรุปความมุ่งหมายที่สำคัญของการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนมาแล้วในช่วงโรงเรียน มาใช้เพื่อออกกำลังกายและความสนุกสนานในสภาพการณ์จริง ๆ

2. เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสดสอบความสามารถของตนเอง กับเพื่อนร่วมชั้นหรือเพื่อนร่วมโรงเรียน

3. เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้กับชีวิตจริงได้

4. เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีในการกีฬาและการออกกำลังกาย

5. เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์¹

5. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการคัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง ได้คะแนนเฉลี่ย 34.55 หรือคิดเป็นร้อยละ 84.27 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่วางไว้แล้ว สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับ "ดี" ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อโรงเรียนมาก เช่น ถ้าการแข่งขันกีฬาโรงเรียนเป็นฝ่ายชนะก็จะทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง ผู้บริหารและครูในหมวดพลศึกษามักให้ความสำคัญและสนับสนุนโปรแกรมพลศึกษาในด้านนี้มากกว่าด้านอื่น ๆ วรศักดิ์ เพียรชอบ กล่าวไว้ว่า "การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนในบางครั้งอาจจะเป็นที่สนใจของประชาชนหรือสื่อมวลชนโดยทั่วไปอย่างมาก ทำให้มีผลต่อการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน สถาบันหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ฝึก

¹ วรศักดิ์ เพียรชอบ, หลักสูตรและวิธีสอนวิชาพลศึกษา หน้า 21.

หรือแม้แต่ให้นักกีฬาเอง"¹ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและได้รับประสบการณ์เพิ่มเติม ผู้บริหาร ครู หรือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแข่งขันไม่ควรใช้นักเรียนเป็นเครื่องมือแสวงหาชื่อเสียง เพราะจะทำให้ผิดวัตถุประสงค์ของการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนและจะทำให้เกิดผลเสีย เช่น การแตกความสามัคคี การคดโกง การเล่นกีฬาโดยเอาไรต์เอาเปรียบกัน ฯลฯ วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้สรุปความมุ่งหมายที่สำคัญของการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนไว้ดังนี้คือ

1. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถทางการกีฬาให้สูงขึ้นตามศักยภาพของตนเอง
2. ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในสภาพการณ์แข่งขันที่แท้จริง
3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กีฬาเพื่อพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์ และสังคม
4. ให้นักเรียนมีความสามัคคี และจงรักภักดีต่อโรงเรียน²
6. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อนันทนาการพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง ได้คะแนนเฉลี่ย 8.95 หรือคิดเป็นร้อยละ 59.66 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่วางไว้แล้ว สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับ "ต่ำมาก" ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในด้านครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญหรือไม่มีความพร้อมในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อนันทนาการ เช่น จำนวนครูมีไม่เพียงพอ กิจกรรมอื่นมีมากเกินไป อุปกรณ์การศึกษามีไม่เพียงพอ ช่วงเวลาการศึกษามีไม่เหมาะสม ฯลฯ ในด้านนักเรียนนักเรียนไม่สามารถที่จะอยู่ร่วมกิจกรรมนันทนาการได้ หรือนักเรียนไม่สนใจกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการของหมวดวิชาอื่นที่นำสนใจกว่า ฯลฯ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดทำโปรแกรม

¹วรศักดิ์ เพียรชอบ, "การแข่งขันกีฬาในโรงเรียน", วารสารลู่วิ่งศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ 8 (ตุลาคม 2525) : 15.

²วรศักดิ์ เพียรชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา หน้า 22.

พลศึกษา เพื่อนันทนาการนี้ ควรจะได้มีการจัดควบคู่ไปกับโปรแกรมพลศึกษาด้านอื่น ๆ เพราะ นันทนาการทางพลศึกษาจะทำให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของนักเรียน จากการสำรวจของผู้วิจัยพบว่า มีโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษาในภาคกลางหลายแห่งที่มีการจัดโปรแกรมพลศึกษา เพื่อนันทนาการอยู่ในระดับ "ต่ำมาก" และจากการวิจัยของ คงศักดิ์ เจริญรักษ์ ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร พบว่า "โรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร มีการจัดโปรแกรมพลศึกษา เพื่อนันทนาการร้อยละ 53"¹ เห็นได้ว่า การจัดโปรแกรมพลศึกษาด้านนี้ได้รับความสนใจและความสนับสนุนน้อยมาก ผู้บริหาร ครูพลศึกษาควรคำนึงถึงความสำคัญและจัดโปรแกรมพลศึกษา เพื่อนันทนาการขึ้นใน โรงเรียนให้มีความมาตรฐานที่ดี

เมื่อพิจารณาจำนวนโรงเรียนที่มีสถานภาพของ โปรแกรมพลศึกษาอยู่ในระดับต่าง ๆ คือ ต่ำมาก ตี ปานกลาง พอใช้ และต่ำมาก ตามเกณฑ์ที่ได้วางไว้ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง ไม่มีโรงเรียนใดที่มีสถานภาพของ โปรแกรมพลศึกษาอยู่ในระดับ "ดีมาก" เลยแม้แต่โรงเรียนเดียว มีอยู่ในระดับ "ดี" เพียงร้อยละ 6.15 นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางและพอใช้ คือ อยู่ในระดับ "ปานกลาง" ถึงร้อยละ 83.08 อยู่ในระดับ "พอใช้" ร้อยละ 10.77 และไม่มีโรงเรียนใดที่อยู่ใน ระดับ "ต่ำมาก" จะเห็นได้ว่าสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษารวมทุก ๆ ด้าน ของโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาทั้งในระดับจังหวัดและระดับอำเภอส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ "ปานกลาง" ซึ่งอันที่จริง โรงเรียนแต่ละแห่งควรจะได้จัดสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาใน ทุก ๆ ด้านให้อยู่ในระดับ "ดี" เป็นอย่างน้อย มิฉะนั้นแล้วการจัดโปรแกรมพลศึกษาใน โรงเรียนก็จะไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการพลศึกษา

¹ คงศักดิ์ เจริญรักษ์, "โปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517).

การเปรียบเทียบสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง ระหว่างโรงเรียนระดับจังหวัดกับโรงเรียนระดับอำเภอ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าโรงเรียนระดับจังหวัดและโรงเรียนระดับอำเภอมีสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาเหมือนกัน ซึ่งบุคคลทั่วไปมักมีความเข้าใจว่าโรงเรียนระดับจังหวัดจะต้องมีสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาดีกว่าโรงเรียนระดับอำเภอ เพราะเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่า มีนักเรียนมากกว่า มีจำนวนครูพลศึกษามากกว่า มีงบประมาณมากกว่า การที่มีข้อได้เปรียบมากกว่านี้เอง ย่อมจะทำให้สถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาดีกว่าตามไปด้วย แต่จากผลการวิจัยปรากฏว่าสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนระดับจังหวัดและระดับอำเภออยู่ในระดับเดียวกัน แสดงว่าทั้งโรงเรียนระดับจังหวัดและโรงเรียนระดับอำเภอให้ความสนใจและสนับสนุนการสัติโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับเดียวกันนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารและครูพลศึกษา ควรปรับปรุงสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารและการดำเนินการ ด้านสนาม อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก และด้านการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการ
2. ผู้บริหารและครูพลศึกษา ควรให้ความสนใจสนับสนุนและสัติให้มีโปรแกรมพลศึกษาให้ครบทุก ๆ ด้าน
3. ครูพลศึกษา ศึกษานิเทศก์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโปรแกรมพลศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรมีการประเมินสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาของแต่ละโรงเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรศึกษาสถานการณ์ภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษา